

GRI INDEX	4.0				
Standaard informatie	Indicator	Verwijzing/ directe beantwoording	Omissies toegelicht indien van toepassing	Aspect afbakening toegelicht indien van toepassing	Externe verificatie
ALGEMENE INFORMATIE					
STRATEGIE EN ANALYSE					
G4-1	Verklaring van de hoogste beslissingsbevoegde over de relevantie van duurzame ontwikkeling voor de organisatie en haar strategie	Ons Verhaal			●
G4-2	Beschrijving van belangrijke gevolgen, risico's en mogelijkheden	Materialiteitstoets Ons verhaal			●
ORGANISATIEPROFIEL					
G4-3	Naam van de organisatie	Alliander N.V. Over ons bedrijf			●
G4-4	Voornaamste merken, producten en/of diensten	Over ons bedrijf https://www.alliander.com/nl/over-alliander/structuur/organisatiestructuur-2			○
G4-5	Locatie van het hoofdkantoor van de organisatie	Utrechtseweg 68, 6812 AH te Arnhem			○
G4-6	Het aantal landen waar de organisatie actief is (met relevantie voor de duurzaamheidskwesties)	Over ons bedrijf Alliander is gevestigd in Nederland en Duitsland			●
G4-7	Eigendomstructuur en de rechtsvorm	Over ons bedrijf Corporate Governance: juridische-structuur			●
G4-8	Afzetmarkten (geografische verdeling, sectoren en soorten klanten)	Over ons bedrijf			●
G4-9	Omvang van de organisatie	Over ons bedrijf: 2014 in cijfers		CO2 is exclusief Stam en AG	●
G4-10	Totale personeelsbestand naar type werk, arbeidsovereenkomst en regio	Medewerkers Toelichting: de weergave betreft de activiteiten in Nederland, een weergave naar regio is niet materieel. Aard van de werkzaamheden leidt tot continuïteit in medewerkersbestand, er is geen sprake van grote fluctuatie in het medewerkersbestand. Zie onderaan deze tabel: overige bedrijfsgerelateerde informatie (G4-LA1) voor een specificatie van de medewerker aantallen.			●
G4-11	Percentage werknemers dat onder een collectieve arbeidsovereenkomst valt	Alle medewerkers vallen onder het cao-akkoord 'CAO Netwerkbedrijven, 27 februari 2014, tussen vakbonden en de gezamenlijke netbeheerders.			○
G4-12	De waarde- en leveringsketen van de organisatie	Over ons bedrijf: onze rol in de energiesector Strategie: waardecreatie			●
G4-13	Significante veranderingen tijdens de verslaggevingsperiode wat betreft omvang, structuur, eigendom of de waardeketen	Er zijn in 2014 geen significante veranderingen geweest betreffende de omvang, structuur, eigendom of de waardeketen			○
G4-14	Toepassing van het voorzorgsprincipe	Niet van toepassing			○

GRI INDEX	4.0			
Standaard informatie	Indicator	Verwijzing/ directe beantwoording	Omissies toegelicht indien van toepassing	Aspect afbakening toegelicht indien van toepassing
G4-15	Extern ontwikkelde economische, milieugerelateerde en sociale charters, principes of andere initiatieven die worden onderschreven	<u>Interactie met stakeholders</u> Sectorarrangement werkgelegenheid, Urgenda, Smart Energy Collective, Klimaatverbond Nederland, Vereniging Eigen Huis, Milieu Centraal en FRES, loket samen, energieaandeel.nl, Green Deal Fair Meter, Green Deal Circulair Inkopen. Nieuw 2014: Hieropgewekt (met: VNG, Fudura, Stedin), langlevejehuis.nl (met Sanoma), Green Deal Circulaire Gebouwen, Green Deal Watt voor Watt, Green Deal Warmtenetwerk		
G4-16	Lidmaatschappen van verenigingen en/of nationale internationale belangenorganisaties	<u>Interactie met stakeholders</u> Netbeheer Nederland, werkgeversvereniging voor de Energie-, Kabel & Telecom- en Afval & Milieubedrijven (WENb), Global Intelligent Utility Network Coalition, European Distribution System Operators for Electricity (Edso), Cedec, GRI, NEN, MVO-Nederland, E-decentraal, De Groene Zaak, Eurelectric, Eurogas, IGU, NbNL, Nedu, Natuur en milieu, Nudge, Stichting de Opkikker, Nederland Cares.		
MATERIELE ASPECTEN EN AFBAKENING				
G4-17	Overzicht van entiteiten opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening van de organisatie of in gelijkwaardige documentatie. b. Entiteiten in de geconsolideerde jaarrekening die niet zijn opgenomen in het verslag	<u>Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening</u>		●
G4-18	Proces voor het bepalen van de inhoud van het verslag	<u>Materialiteitstoets</u> <u>GRI</u> <u>Interactie met stakeholders</u>		●
G4-19	Overzicht van alle materiële aspecten die geïdentificeerd zijn in het proces voor het bepalen van de inhoud van het verslag	<u>Materialiteitstoets</u>		●
G4-20	De grenzen van de materiële aspecten die binnen de organisatie vallen	<u>Over dit verslag: Financiële en maatschappelijke verantwoording</u> <u>Over ons bedrijf: onze rol in de energiesector</u> De financiële informatie in dit jaarverslag is geconsolideerd voor Alliander en alle dochterondernemingen. In de maatschappelijke informatie zijn alleen Alliander en de belangrijkste dochterondernemingen voor 2014, te weten Liander, Endinet en Liandon, geconsolideerd. Acquisities en desinvesteringen zijn verantwoord in de toelichting op de jaarrekening. Voor de acquisities geldt dat deze meelopen in de data-uitvraag voor de niet-financiële data. Voor investeringen in minderheidsdeelnemingen geldt dat deze geen onderdeel uitmaken van de data uitvraag voor de niet-financiële data. Daar waar wordt afgeweken van de hierboven aangegeven afbakening wordt in de GRI Index per aspect aangegeven hoe dit gebeurt binnen de kolom "Aspect afbakening".		●
G4-21	De grenzen van de materiële aspecten die buiten de organisatie vallen	Materiële aspecten die buiten de grenzen van de organisatie vallen en waarover gerapporteerd wordt zijn de volgende: Veilig en gezond werken: leveranciers Energietransitie: keten Energiegebruik en CO2: scope 1, 2 en 3 Wanneer van bovenstaande wordt afgeweken wordt per aspect of indicator dit toegelicht in de kolom "Aspect afbakening"		●

GRI INDEX	4.0			
Standaard informatie	Indicator	Verwijzing/ directe beantwoording	Omissies toegelicht indien van toepassing	Aspect afbakening toegelicht indien van toepassing
G4-22	Verslag van de gevolgen van eventuele aanpassingen van de informatie verstrekt in eerdere rapporten, en de redenen voor deze aanpassingen	<p>De indicator CO2 footprint bestaat voor ongeveer 80% uit de emissies als gevolg van netverlies. Tot voorgaand jaar vormde de transportbalans het uitgangspunt voor de verantwoording van het netverlies in de CO2 footprint. Alliander heeft samen met andere netbeheerders de ambitie om voor de footprint in verslagjaar 2015 voor het eerst sector breed een uniforme wijze van rapporteren te hanteren, gebaseerd op energiebalans. Als bijkomend voordeel geldt dat de energiebalans ook de basis vormt voor de financiële verantwoording van het netverlies in de jaarrekening. In dit jaarverslag is de energiebalans al gebruikt als grondslag voor de CO2 footprint in plaats van de transportbalans. Als gevolg van deze stelselwijziging is het vergelijkend cijfer 2013 in de CO2 footprint naar boven aangepast (van 819 duizend kton naar 904 duizend kton).</p> <p>Daarnaast is de Maatschappelijk Verantwoord Inkopen (hierna MVI) indicator gewijzigd. Deze indicator geeft weer voor welk deel van de producten en diensten die zijn ingekocht afspraken zijn gemaakt over Maatschappelijk Verantwoord Inkopen. Het gaat hier om inkopen waarvoor Alliander keuzevrijheid heeft voor leveranciers. In tegenstelling tot 2013 zijn de inkopen voor netverlies niet langer onderdeel van deze indicator. Als gevolg van deze stelselwijziging is het vergelijkend cijfer 2013 aangepast (van 47% naar 53%).</p> <p>Ten slotte is het aantal terugleverinstallaties in dit jaarverslag voor de jaren 2012 en 2013 naar beneden bijgesteld. In 2012 en 2013 is het aantal terugleverinstallaties verantwoord inclusief niet actieve installaties. De cijfers van 2012 en 2013 zijn hiervoor gecorrigeerd. De terugleverinstallaties voor Zon, Wind en Biogas zijn als volgt aangepast:</p> <ul style="list-style-type: none"> · Biogas (2013: van 270 naar 254) en (2012: van 254 naar 239) · Wind (2013: van 817 naar 738) en (2012: van 772 naar 697) · Zon (2013: van 48.356 naar 47.544) en (2012: van 20.136 naar 20.480) <p>Zoals aangegeven verkrijgt Alliander reasonable assuranties bij de onderwerpen op het Alliander dashboard, waaronder de CO2 footprint. Hiervoor is het noodzakelijk om met de maatschappelijke verantwoording (footprint) zoveel als mogelijk aan te sluiten bij de financiële verantwoording van het netverlies. Met de energiebalans is dit mogelijk. De energiebalans geeft het ingekochte en gealloceerde netverlies weer aangevuld met de reconciliatieberichten over het desbetreffende verslagjaar. De energiebalans vormt ook de basis voor de financiële verantwoording van het netverlies. Bijkomend voordeel is dat andere netbeheerders voor de footprint eveneens de energiebalans hanteren en dat Alliander het streven heeft om over verslagjaar 2015 voor het eerst sector breed een uniforme wijze van rapporteren te hanteren, gebaseerd op deze energiebalans. Als gevolg van deze stelselwijziging is het vergelijkend cijfer 2013 in de CO2 footprint naar boven aangepast.</p>		
G4-23	Significante veranderingen ten opzichte van vorige verslagperiodes ten aanzien van de reikwijdte en aspectenafbakening	<p>Materialiteitstoets GRI Interactie met stakeholders</p> <p>Alliander heeft het proces van materialiteitsbepaling in 2014 gestructureerder en grondiger aangepakt. Daarnaast is ten opzichte van 2013 de overstap gemaakt van GRI-3 naar GRI-4. Er is meer, en meer kwantitatieve, informatie opgehaald bij de verschillende stakeholders. Dit heeft in beperkte mate invloed gehad op de materialiteit, maar geen invloed gehad op de reikwijdte en aspectenafbakening.</p>		
BETROKKENHEID BELANGHEBBENDEN				
G4-24	Lijst van groepen belanghebbenden die de organisatie heeft betrokken	<p>Interactie met stakeholders Materialiteitstoets</p>		
G4-25	Basis voor inventarisatie en selectie van belanghebbenden	<p>Interactie met stakeholders Materialiteitstoets</p>		
G4-26	Benadering van het betrekken van belanghebbenden	<p>Interactie met stakeholders Materialiteitstoets</p>		

GRI INDEX	4.0				
Standaard informatie	Indicator	Verwijzing/ directe beantwoording	Omissies toegelicht indien van toepassing	Aspect afbakening toegelicht indien van toepassing	Externe verificatie
G4-27	De voornaamste onderwerpen en vraagstukken die naar voren zijn gekomen door de betrokkenheid van belanghebbenden en hoe de organisatie hierop heeft gereageerd	Onze stakeholders Interactie met stakeholders Materialiteitstoets Strategie Trends en marktontwikkelingen			●
VERSLAGPROFIEL					
G4-28	Verslaggevingsperiode	Dit verslag betreft de periode 1 januari 2014 tot en met 31 december 2014			●
G4-29	Datum van het vorige verslag	Alliander jaarverslag 2013 (1 januari 2013 tot en met 31 december 2013)			●
G4-30	Verslaggevingcyclus	Jaarlijks per kalenderjaar			●
G4-31	Contactpersoon	Dilemma's U kunt vragen stellen of uw mening geven via communicatie@alliander.com			●
G4-32	a. De 'in accordance' optie die de organisatie heeft gekozen. b. GRI-index voor de gekozen optie. c. Verwijzing naar het externe assurance-rapport, indien het rapport extern is geverifieerd	Onafhankelijk Assurance rapport In accordance: comprehensive GRI G4.0 Indextabel is toegepast, alsmede sectorsupplement Electric Utilities, uitgave GRI April 2009. Tabel is gepubliceerd op: jaarverslag.alliander.com			●
G4-33	Beleid en huidige praktijk met betrekking tot het betrekken van externe assurance van het verslag	Alliander vindt het voor haar stakeholders van belang om assurance te verkrijgen bij het maatschappelijk deel van het jaarverslag. Voor het jaarverslag 2014 heeft Alliander een goedkeurend assurance-rapport met een redelijke mate van zekerheid verkregen voor het meest relevante deel van het jaarverslag, namelijk de belangrijkste stuurvariabelen van het bedrijf (financieel én niet financieel). Daarnaast heeft Alliander een goedkeurend assurance-rapport met beperkte mate van zekerheid verkregen bij de rest van het maatschappelijk deel van het jaarverslag. Ter waarborging van de kwaliteit van de maatschappelijke informatie hanteert Alliander het 'three-lines-of-defence-model'. Vanuit onder meer de stakeholderdialoog, materialiteitstoets en GRI vindt een uitvraag plaats bij de bedrijfsonderdelen voor de aanlevering van maatschappelijke informatie. De bedrijfsonderdelen vormen de eerste verdedigingslinie en zijn verantwoordelijk voor het aanleveren van betrouwbare informatie. De business controller van het desbetreffende bedrijfsonderdeel, als tweede verdedigingslinie, bewaakt de tijdige en betrouwbare aanlevering door de bedrijfsonderdelen. De business controller toetst onder meer de onderbouwing en analyses aangeleverd door de bedrijfsonderdelen en bouwt een dossier op voor de verificatie door de interne accountantsdienst. De interne accountantsdienst vormt de derde verdedigingslinie en verifieert de maatschappelijke informatie alvorens deze door de externe accountant wordt beoordeeld. De externe accountant vormt het sluitstuk van het verificatieproces en verstrekt uiteindelijk zekerheid, zoals verwoord in haar verklaring.			○
ONDERNEMINGSBESTUUR					
G4-34	Bestuursstructuur van het hoogste bestuurslichaam en de commissies die verantwoordelijk zijn voor de besluitvorming ten aanzien van economische, sociale en ecologische impact	Corporate Governance Renumeratierapport			○
G4-35	Het proces voor het delegeren van bevoegdheden door het hoogste bestuursorgaan naar managers en andere werknemers inzake de economische, sociale en ecologische onderwerpen	MVO is een integrale verantwoordelijkheid voor alle bedrijfsonderdelen en maakt deel uit van de Planning & Control cyclus. Alle bedrijfsonderdelen beschikken over een analyse van de kwalitatieve en kwantitatieve maatschappelijke effecten van hun bedrijfsvoering. De analyse is leidraad voor aanpak en doelen van het bedrijfsonderdeel. Met de vaststelling van het bedrijfsbeleid en de doelstellingen voor Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen door de directie van Alliander worden deze uitgangspunt bij het Business Planning en Budget Proces van bedrijfsonderdelen en staf.			○

GRI INDEX	4.0			
Standaard informatie	Indicator	Verwijzing/ directe beantwoording	Omissies toegelicht indien van toepassing	Aspect afbakening toegelicht indien van toepassing
G4-36	Verantwoordelijkheid voor economische, milieu- en sociale onderwerpen, op directieniveau en of functionarissen die rechtstreeks rapporteren aan het hoogste bestuursorgaan.	<p>De Raad van Bestuur is in zijn geheel verantwoordelijk voor de economische, ecologische en sociale impact van Alliander. Hierbij hebben de leden van de Raad van Bestuur geen specifieke subverantwoordelijkheden</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. De manager MVO communiceert het beleid persoonlijk naar de directeuren van de bedrijfsonderdelen en faciliteert het directieteam bij het vaststellen van kwantificeerbare parameters voor het monitoren van voortgang 2. Het team MVO faciliteert de bedrijfsonderdelen bij het uitwerken van het beleid naar bedrijfsvoering, het formuleren van doelstellingen en waar nodig bij het vaststellen van beleid op specifieke thema's en aandachtsgebieden 3. De afdeling Corporate Control en het team MVO dragen zorg voor toetsing van de Business Plannen en bedrijfsprestaties aan het beleid 4. MVO maakt deel uit van individuele afspraken met management en medewerkers. Medewerkers worden in staat gesteld bij te dragen aan de doelstellingen en thema's van het bedrijf 5. In de planning en controlcyclus wordt aandacht besteed aan MVO. De voortgang van de doelstellingen en het MVO beleid worden middels het dashboard en in rapportages bijgehouden. 		
G4-37	Het consultatieproces tussen stakeholders en het hoogste bestuursorgaan over economische, ecologische en sociale onderwerpen	<p><u>Materialiteitstoets</u> <u>Corporate Governance</u></p> <p>RvB en RvC consulteren vertegenwoordigers van de stakeholders. Door aanwezigheid of vertegenwoordiging in regulier en ad-hoc overleg wordt actief kennisgenomen van ontwikkelingen en standpunten over strategische thema's. De resultaten van het MVO beleid worden met de stakeholders geëvalueerd. Aan de hand van onder meer klantconsultaties, medewerkersbetrokkenheid, aandeelhoudersbijeenkomsten, ronde tafel bijeenkomsten en de Maatschappelijke verslaglegging wordt vastgesteld in welke mate stakeholders het beleid en de resultaten daarvan waarderen.</p>		
G4-38	De samenstelling van het hoogste bestuursorgaan	<p><u>Verslag van de Raad van Commissarissen</u> <u>Personalia RvC/RvB</u> <u>Corporate Governance: governancestructuur</u> <u>Reglement RvC</u></p> <p>Alliander N.V. heeft een 'two-tier' board waarbij bestuur en toezicht gescheiden zijn in respectievelijk de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen</p>	De informatie ten aanzien van ondervertegenwoordigde groepen is niet beschikbaar, aangezien deze niet materieel is wordt er hier niet over gerapporteerd en is er geen ambitie om hierover op korte termijn te rapporteren	
G4-39	Rol van de voorzitter van het hoogste bestuursorgaan.	<p><u>Corporate Governance</u> <u>Personalia RvB</u> <u>Personalia RvC</u></p>		
G4-40	Proces voor het bepalen van de kwalificaties en expertise van de leden van het hoogste bestuursorgaan en de criteria voor benoeming	<p><u>Verslag RvC</u> <u>Corporate Governance</u></p> <p>De RvC draagt de verantwoordelijkheid voor de werving en selectie van een bestuurder. Hiertoe wordt een Over ons bedrijfschets opgesteld die is gebaseerd op de strategische doestellingen en ambities voor Alliander en bestaat uit meerdere onderdelen. De belangrijkste zijn: 1) de kerntaken en -verantwoordelijkheden van de vacante functie 2) de selectiecriteria zoals de gevaagde competenties, ervaring en opleiding(en). Bij de benoeming speelt ook de ondernemingsraad een rol. De ondernemingsraad dient in de gelegenheid gesteld te worden advies uit te brengen over de voorgenomen benoeming van de bestuurder. De RvC streeft ernaar dat relevante kennisgebieden voor Alliander zijn vertegenwoordigd in de RvB. Daarnaast streeft de RvC naar een gemengde samenstelling van het bestuur. Benoeming van bestuursleden vindt plaats in overeenstemming met de Wet bestuur en toezicht (beperking aantal nevenfuncties en streefcijfer op het gebied van diversiteit (m/v))</p>		

GRI INDEX	4.0				
Standaard informatie	Indicator	Verwijzing/ directe beantwoording	Omissies toegelicht indien van toepassing	Aspect afbakening toegelicht indien van toepassing	Externe verificatie
G4-41	Processen waarmee het hoogste bestuursorgaan waarborgt dat strijdige belangen worden vermeden en gemanaged	<p>Corporate Governance Personalia RvB Personalia RvC</p> <p>De Nederlandse corporate governance code is bij Alliander verankerd in de statuten, het Reglement van de RvB, het Reglement van de RvC, de reglementen van de commissies van de RvC, in de Gedragscode (incl. Insiderregeling) en in de Klokkenluidersregeling. Nevenfuncties van bestuurders moeten aan de voorzitter van de RvC worden gemeld en 'zware' nevenfuncties uit hoofde van de Wet bestuur en toezicht moeten worden goedgekeurd door de voorzitter van de RvC. Nevenfuncties van bestuurders worden openbaar bekend gesteld op de website. In het Reglement van de RvB zijn strikte regels opgenomen over tegenstrijdige belangen. In 2014 werden geen belangentegenstellingen gerapporteerd. Daarnaast voorziet het Reglement RvB er in dat in geval van ernstige verschillen van inzicht tussen de RvB-leden, elk lid de mogelijkheid heeft hierover contact op te nemen met de RvC. In 2014 waren er geen fundamentele verschillen</p>			○
G4-42	De rol van het hoogste bestuursorgaan en top managers in de ontwikkeling, goedkeuring, en actualisering van de missie en visie, strategie, beleid en doelstellingen ten aanzien van economische, ecologische en sociale impact	<p>Strategie Missie, visie en ambitie Doelstellingen & prestaties Corporate Governance</p>			●
G4-43	Maatregelen die zijn genomen om de kennis over economische, ecologische en sociale onderwerpen van het hoogste bestuursorgaan verder te ontwikkelen	<p>Interactie stakeholders Verslag RvC</p>			○
G4-44	Evaluatieproces van de prestaties van het hoogste bestuursorgaan met betrekking tot de besturing van de economische, ecologische, en sociale onderwerpen en acties ondernomen naar aanleiding van deze evaluatie	<p>Corporate Governance Renummeratierapport Verslag RvC</p>			○
G4-45	De rol van het hoogste bestuursorgaan bij de identificatie en het managen van de economische, ecologische en sociale impact, risico's en kansen	<p>Corporate Governance: risicomanagement Toelichting risico's</p>			○
G4-46	De rol van het hoogste bestuursorgaan bij het beoordelen van de effectiviteit van risicomanagementprocessen van de organisatie ten aanzien van economische, ecologische en sociale onderwerpen	<p>Corporate Governance: risicomanagement</p>			○
G4-47	De frequentie van de evaluatie door het hoogste bestuursorgaan ten aanzien van de economische, ecologische en sociale impact, risico's en kansen	<p>Corporate Governance: risicomanagement</p> <p>Kwartaalbasis</p>			○
G4-48	Het hoogste orgaan of functie die het duurzaamheidsverslag beoordeelt en goedkeurt en tevens zorgdraagt dat alle materiële aspecten zijn afgedekt	<p>Materialiteitstoets</p> <p>Nadat de interne beoordelingen zijn verricht wordt het conceptverslag naar Disclosure Committee gestuurd. De uitkomsten van bespreking worden verwerkt. De finale concept versie wordt voorgelegd en besproken in het DT. Commentaar wordt verwerkt en vervolgens definitief vastgesteld. De finale versie van het geïntegreerd Financieel en Maatschappelijk Jaarverslag wordt beoordeeld en vastgesteld (en goedgekeurd?) door de leden van de Auditcommissie van de RvC. Eventueel commentaar wordt in de finale versie verwerkt.</p>			○

GRI INDEX	4.0				
Standaard informatie	Indicator	Verwijzing/ directe beantwoording	Omissies toegelicht indien van toepassing	Aspect afbakening toegelicht indien van toepassing	Externe verificatie
G4-49	Het proces voor communicatie over kritische zorgen aan het hoogste bestuursorgaan	<u>Corporate Governance, Hoofdlijnen governance structuur</u> https://www.alliander.com/nl/over-alliander/corporate-governance/klokkenluidersregeling De communicatie van kritieke zorgen richting de RvB gaat onder andere via de vertrouwenspersoon, die de melding van een medewerker ontvangt. Daarnaast kunnen meldingen ook binnen komen op grond van de Gedragscode of de Klokkenluidersregeling. De grootaandeelhouders en de Centrale Ondernemingsraad voeren regelmatig overleg met de RvB. Ook hier kunnen kritieke zorgen worden geuit. Daarnaast wordt de RvB door de afdeling Woordvoering en Public Affairs, die communiceren met pers, aandeelhouders en politiek Den Haag, geattendeerd op mogelijke reputatierisico's.			○
G4-50	De aard en het totale aantal kritische zorgen die zijn gecommuniceerd aan het hoogste bestuursorgaan en de procedures die gevolgd zijn om deze aan te pakken en op te lossen	Medewerkers kunnen met bijzondere situaties en conflicten terecht bij een vertrouwenspersoon of de klachtencommissie ongewenste omgangsvormen. Externe partijen kunnen vermeende onregelmatigheden melden via de klokkenluidersregeling van Alliander. Alliander stimuleert ook eigen medewerkers om, zonder gevaar voor hun rechtspositie, te rapporteren over misstanden van algemene, operationele of financiële aard. In 2014 is twee keer gebruikgemaakt van de klokkenluidersregeling, beide malen kwamen de meldingen van buiten Alliander. Onderzoek heeft niet geleid tot maatregelen en/of sancties.			○
G4-51	Beloningsbeleid van de leden van het hoogste bestuurslichaam, topmanagers en leidinggevenden	<u>Remuneratierapport</u> <u>Samenstelling en verslag commissies: selectie-, benoemings-, en remuneratiecommissies</u>			○
G4-52	Het proces voor het vaststelling van beloning	<u>Remuneratierapport</u> <u>Samenstelling en verslag commissies: selectie-, benoemings-, en remuneratiecommissies</u>			○
G4-53	Het proces dat zorgdraagt dat standpunten van belanghebbenden ten aanzien van beloning worden meegenomen	<u>Remuneratierapport</u> Het remuneratiebeleid van de Raad van Bestuur wordt vastgesteld door de aandeelhouders. Tijdens de jaarlijkse Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AvA) legt de RvC bij de behandeling van het jaarverslag (waar het Remuneratierapport onderdeel van uitmaakt) verantwoording af over het gevoerde beloningsbeleid. Tijdens de AvA zijn de aandeelhouders in de gelegenheid hun standpunten t.a.v. de beloning van de RvB kenbaar te maken. Input van overige stakeholders wordt niet meegenomen, of indirect via de aandeelhouders.			○
G4-54	De verhouding van het jaarsalaris van de best betaalde persoon van de organisatie in elk land van significante bedrijfsactiviteiten tot de mediaan van het jaarsalaris van alle werknemers	6,6			○
G4-55	De verhouding van de procentuele toename van de jaarlijkse totale vergoeding voor de best betaalde persoon van de organisatie in elk land van significante bedrijfsactiviteiten tot de mediaan van deze toename voor alle werknemers	Vergelijkend cijfer niet beschikbaar, ambitie is dit cijfer in 2015 op te nemen			○
ETHIEK EN INTEGRITEIT					
G4-56	De waarden, principes, standaarden en gedragsnormen van de organisatie, zoals gedragscodes en ethische codes	<u>Corporate Governance</u> https://www.alliander.com/nl/over-alliander/corporate-governance/gedragscode https://www.alliander.com/nl/over-alliander/corporate-governance/klokkenluidersregeling De gedragscode die Alliander hanteert is in het Nederlands beschikbaar en hoeft niet ondertekend te worden. De code is niet exclusief onderwerp van een training binnen Alliander.			○
G4-57	De interne en externe procedures ten aanzien van ethiek en gedrag, alsmede zaken met	<u>Corporate Governance</u>			

GRI INDEX	4.0			
Standaard informatie	Indicator	Verwijzing/ directe beantwoording	Omissies toegelicht indien van toepassing	Aspect afbakening toegelicht indien van toepassing
	betrekking tot integriteit, zoals hulplijnen of advieslijnen	De klokkenluidersregeling moedigt medewerkers aan om elke klacht of ongewenste situatie binnen de organisatie te melden. Dit kan ook anoniem en onder bescherming. Medewerkers kunnen ook de fraudetelefoon bellen. Vanuit de afdeling Internal Audit is 1 fte beschikbaar voor onderzoek naar gemelde situaties. Medewerkers van de fraudetelefoon dienen lid te zijn van de organisatie van gecertificeerde fraude-onderzoekers (ACFE) met CPE-verplichting. Elke nieuwe medewerker wordt middels een brief geïnformeerd over de Alliander Gedragscode voor medewerkers. Voorts is er een onderzoeksprotocol beschikbaar met inbegrip van de klokkenluidersregeling. Controle-onderzoeken gerelateerd aan de gedragscode worden door Internal Audit met andere afdelingen gehouden. In 2014 is met een vertegenwoordiging van management en medewerkers een aantal sessies over bedrijfsethiek gehouden. Tijdens deze bijeenkomsten zijn meerdere dilemma's en mogelijke handelwijzen besproken.		
G4-58	De interne en externe procedures voor het melden van (vermoeden van) onethisch of onwettig gedrag, en zaken die verband houden met integriteit, zoals escalatie van het lijnmanagement, klokkenluidersregeling of meldpunten	<u>Corporate Governance</u>		

MATERIELE ASPECTEN EN MANAGEMENTBENADERING

SPECIFIEKE INFORMATIE

CATEGORIE: ECONOMIE

ASPECT ECONOMISCHE PRESTATIE

G-4 DMA		<u>Aandeelhouder en investeerders: een verantwoorde investering</u> <u>Doelstellingen en prestaties: aandeelhouders en investeerders</u>		Intern: Alliander (uitzonderingen zijn toegelicht in de voetnoot) Extern: Kapitaalverschaffers, Overheden in landen van vestiging (NL en D)
G4-EC1	Directe economische waarden die zijn gegenereerd en gedistribueerd.	<u>Jaarrekening</u> Directe beantwoording Netto omzet: 1.696 miljoen euro Bedrijfskosten: 1.327 miljoen euro Personeelskosten: 465 miljoen euro Netto financiële lasten: 93 miljoen euro		
		Hieronder zijn de belastingen opgenomen voor Nederland en Duitsland: Vennootschapsbelasting totaal: 79 miljoen euro Vennootschapsbelasting Nederland: 79 miljoen euro Vennootschapsbelasting Duitsland: nihil Loonheffing totaal: 121 miljoen euro Loonheffing Nederland: 119 miljoen euro Loonheffing Duitsland: 2 miljoen euro Precario totaal: 80 miljoen euro Precario Nederland: 80 miljoen euro Precario Duitsland: nihil Omzetbelasting* totaal: 213 miljoen euro of te dragen Omzetbelasting Nederland: 214 miljoen euro Omzetbelasting Duitsland: -1 miljoen euro		
		* Omzetbelasting is het netto af te dragen deel		

GRI INDEX	4.0			
Standaard informatie	Indicator	Verwijzing/ directe beantwoording	Omissies toegelicht indien van toepassing	Aspect afbakening toegelicht indien van toepassing
G4-EC2	Financiële implicaties en andere risico's en mogelijkheden voor de activiteiten van de organisatie als gevolg van klimaatverandering.	<p><u>Toelichting risico's</u> <u>Trends en marktontwikkelingen</u> <u>Strategie</u></p> <p>De (in-)directe effecten en risico's van klimaatverandering zijn onderdeel van de risicobenadering. Voor bestaande en geplande bedrijfsmiddelen vindt evaluatie plaats van de risico's van o.m. overstroming, natuurbrand en stormen. Alliander is aangesloten bij het Deltaprogramma waarin risico's van klimaatverandering op nationale schaal worden besproken en de aanpak wordt gecoördineerd. Effecten en risico's worden beoordeeld en acties zijn gericht op adaptie en beheersing middels de crisis- en calamiteitenorganisatie. De strategische pijler Energietransitie en het beleid voor een duurzame bedrijfsvoering zijn gericht op actieve beperking van emissies en op een andere energievoorziening.</p>	<p>Informatie met betrekking tot de kwantificering van financiële implicaties is niet beschikbaar. Ambitie is om deze in 2015 inzichtelijk te krijgen, tezamen met de financiële implicatie van de materiele maatschappelijke indicatoren</p>	○
G4-EC3	Dekking van de verplichtingen in verband met het vastgestelde uitkeringsplan van de organisatie.	<p><u>Jaarrekening: toelichting op de geconsolideerde jaarrekening</u> <u>Jaarrekening: noot 44 voorzieningen</u></p> <p>Medewerkers in dienst van Alliander zijn op grond van Nederlandse wetgeving verplicht verzekerd voor pensioen en werkloosheid. In geval van reorganisatie geldt een sociaal plan dat is afgesloten met werknemersvertegenwoordigers. Zie ook voorzieningen voor personeelsbeloningen.</p>		●
G4-EC4	Significante financiële steun van een overheid.	<p><u>Aandeelhouders en investeerders</u> <u>Over ons bedrijf: organisatiestructuur</u></p> <p>Alliander: 1.655.745,- euro Edinet: 4000,- euro Totaal: 1.659.745,- euro</p> <p>Significante financiële steun betreft subsidies/ bijdragen van nederlandse overheid</p> <p>Decentrale overheden zijn voor 100% aandeelhouder van Alliander</p>		○
CATEGORIE:	MILIEU			
ASPECT	ENERGIE			
G-4 DMA		<p><u>Aandeelhouder en investeerders: onze duurzame prestaties, energiegebruik en CO2</u> <u>Doelstellingen en prestaties: aandeelhouders en investeerders</u></p>		<p>Intern: Alliander Groep (uitzonderingen zijn toegelicht in de voetnoot) Extern: klanten, leveranciers en dienstverleners in Nederland</p>
G4-EN3	Energieverbruik binnen de organisatie.	<u>Aandeelhouders en investeerders: onze duurzame prestaties</u>		

GRI INDEX	4.0			
Standaard informatie	Indicator	Verwijzing/ directe beantwoording	Omissies toegelicht indien van toepassing	Aspect afbakening toegelicht indien van toepassing
		<p>Gasgebruik gebouwen: 1.519.285 m3 Brandstof wagenpark in liter: Benzine 1.699.353 Liter Diesel 4.335.890 Liter LPG 17.278 Liter Elektriciteitsgebruik gebouwen: 13.786.543 kWh</p> <p>Gasgebruik gebouwen: 1.687.262 m3 Brandstof wagenpark in liter: Benzine 1.680.715 Liter Diesel 3.946.956 Liter LPG 38.829 Liter Elektriciteitsgebruik gebouwen: 13.741.151 kWh</p> <p>Kosten energie & water gebruik Eigen verbruik gas: 1.026.000,- euro Electriciteitsgebruik gebouwen: 1.996.000,- euro Warmte: 189.000,- euro Water: 51.000,- euro</p>		
G4-EN4	Energieverbruik buiten de organisatie.	<p><u>Aandeelhouders en investeerders: onze duurzame prestaties</u> <u>Tabel Ketenemissies (scope 3)</u> <u>Vijfiarenoverzicht</u></p> <p>De grootste impact die Alliander heeft buiten haar organisatiegrenzen komt door middel van energietransport naar onze eindgebruikers, voor 2013 en 2014 gaat het om de volgende hoeveelheden.</p> <p>2013: Elektriciteit: 30.314 GWh Gas: 7.790 miljoen m3</p> <p>2014 Elektriciteit: 29.936 Gwh Gas: 6.115 miljoen m3</p>		
G4-EN5	Energie intensiteitsratio.	Als energie intensiteitsratio hanteert Alliander haar energieverbruik in GJ gedeeld door haar netto omzet in miljoenen. Voor 2014 is de energieintensiteitsratio daarmee 185,0 GJ/Miljoen €	De informatie is niet beschikbaar naar energietype, aangezien deze niet materieel is wordt er hier niet over gerapporteerd en is er geen ambitie om hierover op korte termijn te rapporteren	
G4-EN6	Reductie van het energieverbruik.	<u>Aandeelhouders en investeerders: onze duurzame prestaties</u>		

GRI INDEX	4.0			
Standaard informatie	Indicator	Verwijzing/ directe beantwoording	Omissies toegelicht indien van toepassing	Aspect afbakening toegelicht indien van toepassing
		<p>2014</p> <p>Gasgebruik gebouwen: 53.433 GJ (conversiefactor 35,17, officiële energetische waarde aardgas slochteren) Elektriciteitsgebruik gebouwen: 49.632 (conversiefactor 3,6, omrekenfactor SI) Totaal energiegebruik gebouwen: 103.065 GJ Benzine: 55.059 GJ(conversiefactor 32,4) Diesel: 155.225 GJ (conversiefactor 35,8) LPG: 499 GJ (conversiefactor 26) Totaal energiegebruik transport: 210733 GJ Totaal energiegebruik: 313.798</p> <p>Gasgebruik gebouwen: 59.341 GJ (conversiefactor 35,17, officiële energetische waarde aardgas slochteren) Elektriciteitsgebruik gebouwen: 49.468 (conversiefactor 3,6, omrekenfactor SI) Totaal energiegebruik gebouwen: 108.9095 GJ Benzine: 54,455 GJ(conversiefactor 32,4) Diesel: 141.301 GJ (conversiefactor 35,8) LPG: 1.010 GJ (conversiefactor 26) Totaal energiegebruik transport: 196.766 GJ Totaal energiegebruik: 305.575</p> <p>Toename energieverbruik ten opzichte van 2013: 8.233 GJ</p>		
G4-EN7	Reductie van de energiebehoefte ten aanzien van producten en diensten.	<p><u>Strategie: waardecreatie</u> <u>Doelstellingen en prestaties: klanten</u> <u>Klanten: energiebesparing</u> <u>Klanten: duurzaam</u></p> <p>De totale invoeding groengas in het verzorgingsgebied in aantal m3 in het jaar was 15.604.592 m3. Dit gebeurde middels 9 groen gas aansluitingen Onder groengas wordt verstaan de volgende definitie: Groen gas: Bio-SNG, Biogas of Stortgas dat tot aardgaskwaliteit is opgewerkt</p> <p>Definitie ontleend aan document "Voorlopige_aanvullende_voorwaarden_RNB_Groen_Gas_Invoeders_v14_tcm300-184554.pdf" Biogas: Gas dat zich binnen de definitie van _gas_ in de Begrippenlijst Gas onderscheidt doordat het een product is uit een vergistingsproces. Het bevat voornamelijk CH4 en CO2 . Stortgas: Gas dat zich binnen de definitie van _gas_ in de Begrippenlijst Gas onderscheidt doordat het een product is van een stortplaats. De samenstelling is vergelijkbaar met Biogas. Bio-SNG: SNG dat geproduceerd wordt uit uitsluitend biomassa.</p> <p>Het totaal aantal openbare E-laadpunten binnen het Alliander verzorgingsgebied op peildatum gerealiseerd door stichting E laad en overige opdrachtgevers en klanten betreft 1505 locaties</p>		
ASPECT	EMISSIONS			
G-4 DMA		<p><u>Aandeelhouder en investeerders: onze duurzame prestaties, energiegebruik en CO2</u> <u>Doelstellingen en prestaties: aandeelhouders en investeerders</u></p>		<p>Intern: Alliander Groep (uitzonderingen zijn toegelicht in de voetnoot) Extern: klanten, leveranciers en dienstverleners in Nederland</p>
G4-EN15	Directe emissies van broeikasgassen naar ...	<u>Aandeelhouder en investeerders: onze duurzame prestaties</u>		

GRI INDEX	4.0				
Standaard informatie	Indicator	Verwijzing/ directe beantwoording	Omissies toegelicht indien van toepassing	Aspect afbakening toegelicht indien van toepassing	Externe verificatie
	gewicht (scope 1).	<p>De meeste gegevens, zoals opgenomen in de tabellen en grafieken in dit verslag, zijn gebaseerd op onderliggende bronsystemen. Voor een aantal gegevens wordt gebruik gemaakt van de registratie en/of rapportage door derden. Een voorbeeld hiervan is het afvalvolume en de aan afval gerelateerde CO2-uitstoot.</p> <p>Bij totstandkoming van de CO2-voetafdruk en het energiegebruik wordt gebruik gemaakt van aannames en inschattingen. Voor de bepaling van de CO2-uitstoot worden de meest recente emissiecoëfficiënten gehanteerd. Deze zijn gebaseerd op externe onderzoeken.</p> <p>Ruim 80% van de CO2 footprint wordt veroorzaakt door netverlies E, dat getal is berekend met 0,45594. De waarde representeert de landelijke productiemix 2013 voor grijze stroom. Het rapport "Achtergrondgegevens stroometikettering 2013" van CE Delft levert deze waarde op. Daarnaast is er nog een correctie van 2% voor tank-to-wheel.</p> <p>Ruim 10% van de CO2 footprint wordt veroorzaakt door lekverlies G, gebaseerd op het aantal leiding dat in het netwerk van Alliander ligt. De gietijzeren leidingen hebben hierbij een hoger lekverlies (610 m3 per kilometer) , en daar mee een hoger uitstoot dan de reguliere leidingen (120 m3 per kilometer). De CO2 equivalent die daarbij gehanteerd wordt voor methaan is 25.</p>			●
G4-EN16	Indirecte emissies van broeikasgassen naar gewicht (scope 2).	<p><u>Aandeelhouders en investeerders: onze duurzame prestaties</u></p> <p>Voor toelichting van de onderbouwing zie EG4-EN15, daarmee is ruim 90% van de emissies afgedekt</p>			●
G4-EN17	Andere relevante indirecte emissies van broeikasgassen naar gewicht (scope 3).	<p><u>Aandeelhouders en investeerders: onze duurzame prestaties</u></p> <p>Voor toelichting van de onderbouwing zie EG4-EN15, daarmee is ruim 90% van de emissies afgedekt</p>			●
G4-EN18	Broeikasgasemissie-intensiteitsratio.	<p><u>Aandeelhouders en investeerders: onze duurzame prestaties</u></p> <p><u>Doelstellingen en prestaties: totaal aan emissies opgenomen</u></p> <p>Alliander berekent haar broeikasgasemissie-intensiteitsratio door haar uitstoot van scope 1, 2 en 3 (minus de netverliezen en lekverliezen) te delen door haar netto omzet. De ratio komt daarmee op 190,1. Ton CO2 eq./ Miljoen €</p>			●
G4-EN19	Reductie van broeikasgasemissies.	<p><u>Aandeelhouders en investeerders: onze duurzame prestaties</u></p>			●
G4-EN20	Emissie van ozonafbrekende stoffen.	Niet van toepassing	Emissies van ozonafbrekende stoffen zijn niet materieel, reden hiervoor is dat de hoeveelheid en daarmee de impact minimaal is en de stakeholders hebben aangegeven geen tot weinig waarde te hechten aan de rapportage hiervan. Alliander zal deze pas rapporteren indien de indicator materieel wordt		

GRI INDEX	4.0				
Standaard informatie	Indicator	Verwijzing/ directe beantwoording	Omissies toegelicht indien van toepassing	Aspect afbakening toegelicht indien van toepassing	Externe verificatie
G4-EN21	NOx, SOx en andere significante luchtemissies.	Het aandeel van de emissie NOx en SO2 van Alliander in de totale nederlandse emissie is respectievelijk 0,12% (299 ton NOx) en 0,23% (76 ton SO2). NOx: ongeveer 75% van de emissie is indirect vanwege netverliezen en komt vrij bij elektriciteitsproductie. Het overige deel van de NOx emissie is direct gerelateerd aan bedrijfsactiviteiten en ontstaat bij inzet van dieselaggregaten, gebruik van lease- en dienstauto's en in beperkte mate ten gevolge van gebruik overig vervoer en door energiegebruik gebouwen. SO2: de emissie is vrijwel geheel indirect vanwege netverliezen en komt vrij bij elektriciteitsproductie. Gezien de nauwe samenhang van de emissies met de netverliezen en CO2 voetafdruk is het beheersen van deze emissies onderdeel van het CO2 beleid van Alliander.			○
ASPECT PRODUCTEN EN DIENSTEN					
G-4 DMA		<u>Klanten: samen slimmer met energie</u> <u>Doelstellingen en prestaties: Klanten</u>		Intern: Alliander Groep (uitzonderingen zijn toegelicht in de voetnoot) Extern: klanten, leveranciers en dienstverleners in Nederland	●
G4-EN27	Initiatieven ter berpering van de milieugevolgen van producten en diensten en de omvang van deze compensatie.	<u>Aandeelhouders en investeerders: onze duurzame prestaties</u> <u>Klanten: energiebesparing</u> <u>Klanten: duurzaam</u> <u>Doelstellingen en prestaties: klanten</u>			●
G4-EN28	Percentage producten dat is verkocht en waarvan de verpakking is ingezameld, naar categorie.	Niet van toepassing			●
ASPECT TRANSPORT					
G-4 DMA		<u>Aandeelhouder en investeerders: onze duurzame prestaties, energiegebruik en CO2</u>		Intern: Alliander Groep (uitzonderingen zijn toegelicht in de voetnoot) Extern: klanten, leveranciers en dienstverleners in Nederland	
G4-EN30	Significante milieugevolgen van het transport van producten en andere goederen en materialen die worden gebruikt voor de activiteiten van de organisatie en het vervoer van personeelsleden	<u>Aandeelhouders en investeerders: onze duurzame prestaties, scope 1 & 2 van de footprint</u> <u>Medewerkers: het nieuwe werken</u>			●
		69 elektrische auto's in het leasewagenpark 32 elektrische auto's in het bedrijfswagenpark 3,5% percentage elektrische auto's in het leasewagenpark en bedrijfswagenpark			○
CATEGORIE SOCIALE ASPECTEN					
SUB CATEGORIE ARBEIDSMOMSTANDIGHEDEN					
ASPECT VEILIGHEID EN ARBEIDSMOMSTANDIGHEDEN					
G-4 DMA		<u>Medewerker: veiligheid en gezond werken</u> <u>Doelstellingen en prestaties: Veiligheid</u>		Intern: Alliander Groep (uitzonderingen zijn toegelicht in de voetnoot) Extern: niet materieel met uitzondering van onderaannemers	○

GRI INDEX	4.0				
Standaard informatie	Indicator	Verwijzing/ directe beantwoording	Omissies toegelicht indien van toepassing	Aspect afbakening toegelicht indien van toepassing	Externe verificatie
G4-LA5	Percentage van het totale personeelsbestand dat is vertegenwoordigd in formele gezamenlijke arbo-commissies van werkgevers en werknemers die bijdragen aan de controle op en advies over arbo-programma's.	<u>Corporate Governance</u> 100% De Wet op de Ondernemingsraden (WOR) bepaalt dat elk bedrijf met 50 of meer personen een ondernemingsraad (OR) moet hebben. De ondernemingsraad bestaat uit medewerkers die namens het personeel overleg voeren met de directeur over het bedrijfsbeleid en de personeelsbelangen. De Wet op de Ondernemingsraden regelt de rechten en bevoegdheden van een OR. Hierdoor kunnen medewerkers invloed uitoefenen op het beleid van het bedrijf. Met andere woorden: medewerkers hebben medezeggenschap in het bedrijf. Er zijn drie ondernemingsraden: OR Alliander, OR Liander en OR Endinet die tesamen alle medewerkers in Nederland vertegenwoordigen. Medewerkers van Alliander AG hebben een eigen Betriebsrat			○
G4-LA6	Letsel-, beroepsziekte-, uitvaldagen- en verzuimcijfers en het aantal werkgerelateerde sterfgevallen naar geslacht en regio.	<u>Medewerkers</u> <u>Doelstellingen en prestaties: LTF en ziekteverzuim</u> <u>Ongevallen met en zonder ziekteverzuim</u> Voor het berekenen van de Lost Time Injury Frequency (LTIF) hanteren wij als uitgangspunt het aantal ongevallen met verzuim vermenigvuldigd met een miljoen gedeeld door een inschatting van het aantal gewerkte uren (gemiddeld 1800 uur per jaar per medewerker). In dit jaarverslag is kwantitatieve informatie verantwoord, al dan niet met vergelijkende cijfers van één of meerdere jaren. Hieruit zijn trends en ontwikkelingen af te leiden die in het verslag worden toegelicht.		Contracten en derden toegevoegd	● ● ○
G4-LA7	Werknemers met een hoog risico op ziekten die verband houden met hun beroep.	Medewerkers van Liander en Edinet werken met elektriciteits en gas en lopen daardoor een verhoogd risico. Desondanks zijn er geen beroepsgroepen binnen Alliander die kampen met specifieke beroepsziekten			○
G4-LA8	Afspraken over arbo-onderwerpen vastgelegd in formele overeenkomsten met vakbonden.	<u>Medewerkers</u> Er zijn geen specifieke groepen medewerkers binnen Alliander waarvoor additionele formele afspraken zijn gemaakt			○
ASPECT	TRAINING EN OPLEIDING				
G-4 DMA		<u>Medewerkers: opleiding en ontwikkeling</u> <u>Doelstellingen en prestaties: Medewerkers</u>		Intern: Alliander Groep (uitzonderingen zijn toegelicht in de voetnoot) Extern: niet materieel met uitzondering van onderaannemers	●
G4-LA9	Gemiddeld aantal uren dat een werknemer per jaar besteedt aan opleidingen, onderverdeeld naar werknemerscategorie.	<u>Medewerkers: Opleiding en Ontwikkeling</u>	De informatie is niet beschikbaar naar uur. Wordt gerapporteerd als opleidingskosten in verhouding tot de salariskosten		●
G4-LA10	Programma's voor competentie management en levenslang leren die de blijvende inzetbaarheid van werknemers garanderen en hen helpen bij het afronden van hun loopbaan.	<u>Medewerkers: Opleiding en Ontwikkeling</u> <u>Medewerkers: Step2Work</u> <u>Jaarverslag: Noot 15 Voorzieningen voor personeelsbeloningen</u>			●
G4-LA11	Percentage werknemers dat regelmatig wordt ingelicht omtrent prestatie- en loopbaanontwikkeling naar geslacht en medewerker categorie.	Jaarlijks bespreken alle leidinggevenden en medewerkers samen de individuele prestaties en ontwikkeling.			○
ASPECT	LEVERANCIERSBEOORDELING				

GRI INDEX	4.0				
Standaard informatie	Indicator	Verwijzing/ directe beantwoording	Omissies toegelicht indien van toepassing	Aspect afbakening toegelicht indien van toepassing	Externe verificatie
G4-DMA		<u>Aandeelhouders en investeerders: Ketenverantwoordelijkheid</u> <u>Doelstellingen en prestaties: aandeelhouders en investeerders</u>		Intern: niet van toepassing Extern: leveranciers en ketenpartijen	●
G4-LA14	Percentage van nieuwe leveranciers die gescreend zijn op 'arbeidsomstandigheden' criteria.	<u>Aandeelhouders en investeerders: Ketenverantwoordelijkheid</u> Weergegeven middels toename van het aantal op MVI criteria gescreende leveranciers in het jaarverslag 11,4 % nieuwe op MVI verklaringen gescreende leveranciers Berekening MVI cijfer: Jaarlijks wordt voor ongeveer € 750 miljoen producten en diensten ingekocht, met keuzevrijheid voor leveranciers. Daarnaast worden er inkopen gedaan zonder keuzevrijheid.	De informatie is niet beschikbaar aangaande het percentage nieuwe leveranciers die specifiek gescreend zijn op arbeidsomstandigheden. Alliander rapporteert het aantal nieuwe op MVI verklaringen gescreende leveranciers	Alliander exclusief Endinet	○
G4-LA15	Significante bestaande en potentiële negatieve impact op arbeidsomstandigheden in de supply chain, alsmede de getroffen maatregelen.	<u>Aandeelhouders en investeerders: Ketenverantwoordelijkheid</u> https://www.alliander.com/nl/over-alliander/leveranciers-0		Alliander exclusief Endinet	●
SUB CATEGORIE	MENSENRECHTEN	niet van toepassing			
SUB CATEGORIE	MAATSCHAPPIJ				
ASPECT	KLACHTEN BEHANDELING				
G4-DMA		<u>Wat hebben we geleerd?</u> <u>Klanten: klanttevredenheid</u>		Intern: Alliander Groep (uitzonderingen zijn toegelicht in de voetnoot) Extern: klanten, leveranciers en dienstverleners	
G4-SO11	Aantal klachten over impact op de samenleving ingediend, aangepakt en opgelost door middel van formele klachtenprocedures.	<u>Wat hebben we geleerd?</u> <u>Interactie met stakeholders</u>			●
SUB CATEGORIE	PRODUCTVERANTWOORDELIJKHEID	Niet van toepassing			
ELECTRIC UTILITIES SECTOR SUPPLEMENT					
AANVULLENDE INFORMATIE MATERIELE ASPECTEN					
CATEGORIE:	Organisatieprofiel				
ASPECT	Organisatieprofiel				
EU 3	Klantaansluitingen	<u>Kerngegevens netbeheer elektriciteit en gas</u>		Liander en Endinet	●
EU 4	Transport en distributielijnen	<u>Kerngegevens netbeheer elektriciteit en gas</u>		Liander en Endinet	●
CATEGORIE:	Economische aspecten				
Management aanpak					
EU 6	Capaciteitssplanning gericht op korte en lange termijn beschikbaarheid en betrouwbaarheid elektriciteit.	<u>Ons verhaal in 2014</u> <u>Klant</u> <u>Toelichting risico's</u> <u>Aandeelhouders en investeerders: Een verantwoorde investering</u>			○

GRI INDEX	4.0			
Standaard informatie	Indicator	Verwijzing/ directe beantwoording	Omissies toegelicht indien van toepassing	Aspect afbakening toegelicht indien van toepassing
				Externe verificatie
		https://www.liander.nl/over-liander/bedrijf/financieel/kwaliteit-capaciteit?searchterm=capaciteitsdocument		
EU 8	Onderzoek en ontwikkeling	<u>Wat hebben we geleerd?</u> <u>Strategie</u>		
	Economische KPI's			
EU 12	Efficiency van transport en distributie	2014 Totaal netverlies: 4,6% van totale instroom 2013 Totaal netverlies: 4,7% van totale instroom		Liander exclusief Endinet
CATEGORIE:	Sociale aspecten			
	Arbeidsvoorwaarden			
EU 14	Kennis- en competentie management	<u>Medewerkers: Opleiding en Ontwikkeling</u> <u>Medewerkers: Step2Work</u>		
EU 15	Percentage medewerkers dat in aanmerking komt voor pensioenregeling over 5 en 10 jaar naar functiegroep en regio	28,3% van het personeelsbestand komt binnen 5 jaar in aanmerking voor een pensioenregeling 41,5% van het personeelsbestand komt binnen 10 jaar in aanmerking voor een pensioenregeling	Informatie aangaande de opsplitting naar functiegroep is niet bekend. Dit onderscheidt is niet materieel en er is geen ambitie om dit op korte termijn wel te registeren.	
EU 16	Beleid en voorwaarden inzake gezondheid en veiligheid van medewerkers en (onder-) aannemers.	<u>Medewerkers: veiligheid als basis</u> <u>Aandeelhouders en investeerders: ketenverantwoordelijkheid</u>		
EU 17	Totaal arbeidsvolume bij (onder-)aannemers	Alliander houdt geen registratie bij van het aantal uren of manjaren dat door (onder)aannemers van Alliander wordt besteed aan projecten. Op basis van de uitgaven aan (onder)aannemers is onze inschatting dat circa 2.000 (cijfer 2012) fte aan direct personeel van onderaannemers werkzaamheden uitvoert voor Alliander. Er zijn geen aanwijzingen om te veronderstellen dat de verantwoording substantieel is gewijzigd		
		<u>Aandeelhouders en investeerders: ketenverantwoordelijkheid</u>		
EU 18	Medewerkers van (onder-) aannemers met relevante arbo en veiligheidstraining	Alliander werkt gecertificeerd (VIAG & BEI), medewerkers van aannemers moeten hier eveneens aan voldoen.		Alliander
	Arbeidsvoorwaarden			
EU 19	Participatieve besluitvorming en deelname van stakeholders en uitkomsten	<u>Strategie</u> <u>Over ons bedrijf: onze rol in de energiesector</u> <u>Over ons bedrijf: onze stakeholders</u> <u>Interactie met onze stakeholders</u> <u>Materialiteitstoets</u>		
EU 20	Regelingen voor onvrijwillige verhuizing, bedrijfsverplaatsing, onteigening	Deze situaties hebben zich niet voorgedaan		
EU 21	Noodplannen en herstel van schade	Om adequaat te reageren op incidenten en calamiteiten maakt Alliander gebruik van een daarvoor getrainde crisisorganisatie. Via de crisisorganisatie worden verschillende bedrijfsonderdelen snel bij de situatie betrokken en wordt de aanpak centraal gecoördineerd.		
	Sociale prestaties			

GRI INDEX	4.0				
Standaard informatie	Indicator	Verwijzing/ directe beantwoording	Omissies toegelicht indien van toepassing	Aspect afbakening toegelicht indien van toepassing	Externe verificatie
EU 22	Aantal mensen betrokken bij onteigening/ gedwongen verhuizing Productverantwoordelijkheid, managementaanpak	Heeft zich niet voorgedaan. Incidenteel dienen kabel- of leidingtracé's over het terrein van derden aangelegd te worden			
EU 23	Maatregelen ter ondersteuning van toegang tot en bevordering van veilig energiegebruik	Liander en Endinet waarschuwen klanten voordat hun energieleverancier het contract voor energielevering beëindigt. We geven het advies direct een nieuwe leverancier te zoeken om zo afsluiting van energie te voorkomen. Vanuit een maatschappelijk verantwoordelijkheidsgevoel sluit Liander de energie bij vorst nog niet af wanneer klanten een schuld hebben bij Liander of wanneer in die vorstperiode een energieleverancier het contract voor energielevering beëindigt. Om (structurele) betalingsachterstanden of afsluiting te voorkomen, attenderen wij klanten op de mogelijkheid van schuldhulpverlening. Wij zien een zorgvuldig incasso- en afsluitbeleid als onderdeel van onze maatschappelijke verantwoordelijkheid. Als de klant een medische verklaring overlegt, gaat Liander niet over tot afsluiting.		Liander en Endinet	○
EU 24	Programma's gericht op verbeteren en handhaven van toegang tot elektriciteit voor kwetsbare groepen Productverantwoordelijkheid, prestatie-indicatoren	Alliander heeft in het verleden wel aandacht gegeven aan eenvoudiger taalgebruik in brieven, maar heeft nu geen concrete projecten voor laagletterdheid of andere culturen. Wel probeert Alliander een afspiegeling te zijn van de samenleving en op diverse locaties bezoekmogelijkheid.			○
EU 25	Ongevallen en gezondheidsklachten van burgers in relatie tot bedrijfsmiddelen	In 2014 hebben zich 4 rechtszaken voorgedaan mbt ongevallen en/of gezondheidsklachten bij burgers in relatie tot bedrijfsmiddelen, 2 daarvan zijn opgelost in 2014.			○
EU 26	Niet aangesloten deel bevolking in concessiegebied netbeheerder	Er geldt een wettelijke aansluitplicht op het elektriciteitsnet.		Liander en Endinet	○
EU 27	Afsluitingen en duur afsluiting wegens wanbetaling	In het berichtenverkeer van leverancier naar de netwerkbeheerder wordt geen reden van afsluiting vermeld.		Liander en Endinet	○
EU 28	Frequentie stroomonderbreking	Gerapporteerd is onderbrekingsfrequentie (SAIFI): Liander: 0,32 Endinet: 0,12		Liander en Endinet	●
EU 29	Stroomonderbrekingsduur	SAIDI: Liander 19.9 minuten, Endinet: 11.6 minuten CAIDI: Liander: 62.7 minuten, Endinet: 96.9 minuten		Liander en Endinet	●
AANVULLENDE INFORMATIE					
CATEGORIE: overige bedrijfsgerelateerde informatie					
G4-EN12	De significante impact van activiteiten, producten en diensten op de biodiversiteit in beschermd gebied alsmede gebieden met een hoge biodiversiteitswaarde buiten beschermd gebied.	Binnen de Europese Unie is een samenhangend netwerk van beschermde natuurgebieden 'Natura 2000' opgezet. In Nederland zijn er 162 gebieden die onder Natura 2000 vallen. Binnen het voorzieningsgebied van Alliander krijgen naar verwachting 60 gebieden een aanwijzing. Het aanwijzen van Natura 2000 gebieden door de overheid heeft ook gevolgen voor de eventueel noodzakelijke werkzaamheden in die gebieden. In 2012 heeft Alliander een interne gedragscode vastgesteld voor de activiteiten en bedrijfsmiddelen van Alliander bij het werken in de natuur. Met deze gedragscode kan Alliander voldoen aan het gestelde in de Natuurbeschermingswet en de Flora- en faunawet. Netwerkcomponenten zoals kabels en leidingen in Natura 2000 gebieden zijn opgenomen in het intern geografisch informatie systeem GIS			○

GRI INDEX	4.0				
Standaard informatie	Indicator	Verwijzing/ directe beantwoording	Omissies toegelicht indien van toepassing	Aspect afbakening toegelicht indien van toepassing	Externe verificatie
G4-EN23	Totaalgewicht afval naar type en verwijderingmethode.	In tonnen afval: Kantoorafval Papier/karton: 1.101 divers kantoorafval: 495 Bedrijfsafval Metaal: 6.918 Hout: 218 Kunststof: 609 Grond: 1.882 Divers bedrijfsafval: 5.448 Divers gevaarlijk afval: 861 Totaal: 17.533 De kosten voor afvalverwerkers bedraagt 1,5 miljoen euro.			○
G4-EN29	Monetaire waarde van significante boetes en totaal aantal niet-monetaire sancties wegens het niet naleven van milieuwet- en - regelgeving.	In 2014 zijn er 3 niet financiële sancties opgelegd, en 1 financiële sanctie van 2.500,- euro			○

GRI INDEX	4.0				
Standaard informatie	Indicator	Verwijzing/ directe beantwoording	Omissies toegelicht indien van toepassing	Aspect afbakening toegelicht indien van toepassing	Externe verificatie
G4-LA1	Totaal aantal en snelheid van personeelsverloop per leeftijdsgroep en geslacht.	<p>Gemeten op de laatste dag van het verslagjaar. Wanneer FTE's vernoemd worden betreft het een volledige werkweek, ongeacht het aantal uren dat daarin gewerkt wordt.</p> <p>FTE's 5868: Full Time Equivalent van het totaal aantal medewerkers met een arbeidsovereenkomst 978: Full Time Equivalent van het totaal aantal medewerkers met een inhuurcontract</p> <p>Contractvorm 370: medewerkers met arbeidsovereenkomst bepaalde tijd 5701: medewerkers met arbeidsovereenkomst onbepaalde tijd</p> <p>6015: Betreft de medewerkers met fulltime arbeidsovereenkomst of fulltime inhuurcontract 1158: Medewerkers met parttime arbeidsovereenkomst of parttime inhuurcontract</p> <p>1102: Medewerkers met inhuurcontract</p> <p>Mutaties 211: totaal aantal nieuwe mannelijke medewerkers 89: Totaal aantal nieuwe vrouwelijke medewerkers</p> <p>294: Totaal aantal mannelijke medewerkers dat uit dienst is getreden 91: Totaal aantal vrouwelijke medewerkers dat uit dienst is getreden</p> <p>16: De gemiddelde gewogen duur van de arbeidsrelatie in jaren.</p> <p>Verhouding man/vrouw 4869: Betreft totaal aantal mannelijke medewerkers 1202: Betreft totaal aantal vrouwelijke medewerkers</p> <p>Leeftijd 138: Betreft totaal aantal medewerkers van 24 jaar of jonger 1373: Betreft totaal aantal medewerkers van 25 t/m 34 jaar oud 1358: Betreft totaal aantal medewerkers van 35 t/m 44 jaar oud 1519: Betreft totaal aantal medewerkers van 45 t/m 54 jaar oud 1683: Betreft totaal aantal medewerkers van 55 jaar of ouder</p>		Alliander inclusief al haar dochterondernemingen	○
G4-SO8	Monetaire waarde van significante boetes en totaal aantal niet-monetaire sancties wegens het niet naleven van wet- en -regelgeving.	De totale omvang van de opgelegde financiële sancties wegens niet (goed) naleven van wet- en regelgeving in het kader van gebruik producten en, opgelegd door toezichthouder is 0.			○
G4-LA12	Samenstelling van bestuurslichamen en onderverdeling van werknemers per categorie, naar geslacht, leeftijdsgroep en andere indicatoren van diversiteit.	23,7% van onze leidinggevenden is vrouw			●
G4-PR9	Monetaire waarde van significante boetes wegens het niet naleven van wet- en -regelgeving betreffende de levering en het gebruik van producten en diensten.	De totale omvang van de opgelegde financiële sancties wegens niet (goed) naleven van wet- en regelgeving in het kader van gebruik producten en, opgelegd door toezichthouder is 0.			○
EXTRA	Invoer duurzame energie	<u>Klanten: energietransitie</u>			●

GRI INDEX 4.0					
Standaard informatie	Indicator	Verwijzing/ directe beantwoording	Omissies toegelicht indien van toepassing	Aspect afbakening toegelicht indien van toepassing	Externe verificatie
EXTRA	Aantal medewerkers met afstand tot de arbeidsmarkt	93			●
EXTRA	Percentage van de inkoop dat volgens de Maatschappelijk Verantwoord Inkopen (MVI) richtlijnen van Alliander gebeurt, in % euro's	60,90%			●
EXTRA	Rating duurzaamheid Oekom				●
EXTRA	Veiligheidscultuur, score op de duurzaamheidsladder	Nulmeting: 1,8 op de duurzaamheidsladder De score van veiligheidscultuur is gebaseerd op onderzoeken die in opdracht van Alliander zijn uitgevoerd door KIWA.			●
EXTRA	Postcodegebieden met meer dan vijf storingen per jaar	10			●
EXTRA	Klanten met inzicht in hun energiebesparingspotentieel	7,40%			●
EXTRA	Digitalisering netten	61,00%			●
EXTRA	Alliander foundation	70 projecten 931 deelnemers 810 unieke deelnemers			○
EXTRA	Lengte glasvezelinfrastructuur	Totale lengte van gehuurde glasvezelinfrastructuur: 2634 km Total lengte van eigen glasvezelinfrastructuur: 1134 km Nieuw gerealiseerde glasvezelinfrastructuur: 217 km			●
EXTRA	Klanttevredenheid	consumentenmarkt 95% 104% t.o.v. benchmark zakelijke markt 84% 97% t.o.v. benchmark De klanttevredenheidsscore is gebaseerd op onderzoeken die in opdracht van Alliander zijn uitgevoerd door een onafhankelijke onderzoeksbureau.			●
EXTRA	Medewerkersonderzoek	Score medewerkersonderzoek Great Place to Work is 67 De score van het medewerkersonderzoek is gebaseerd op onderzoeken die in opdracht van Alliander zijn uitgevoerd door Great Place to Work			●

Geen zekerheid

Beperkte mate van zekerheid

Redelijke mate van zekerheid